

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor; hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kétszoros nem adnak vissza.	Előfizethetnél a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolvas szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér sorankint 50 kr. Többesziros hirdetéseknek engedmény
---	--	---	---	--

Nyílt levél a Bácskából

a „Fejérmegyei Napló“ felolvas szerkesztőjéhez.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

„Harc az egész vonalon.“ Becses lapja ezen cím alatt kiadta a jelszót a katolikus mozgalom szervezésére s meg is jelelte az egész haditerv több pontjait. Biztos vagyok, hogy e szózat viszhangra talál széles Magyarországon, mert a katolicizmus talaja — hála Istennek s lelkes férfiaknak — már nem hever oly szomorú parlagon, mint ennek előtte. A lelkesültség ügyünk iránt napról-napra nő, világi és egyházi férfiak nyíltan kezdenek sz. hitünk és jó népünk igaz javaiért sikra szállni. Megvallom, hogy m. hó 24-én Szabadkán a bácsmegeyi katolikusok értekezletén hallottam életemben először személyesen világi urakat az egyház jogai mellett beszélni. Németh Mátyás ügyvéd, Antunovich közjegyző, Mamuzsich polgármester, Zomborcsévics ügyvéd, Csapláros tanító, Antunovich orsz. képviselő felszólalásai oly hatást tettek reám, melyet sohasem fogok elfeledni. A lelkesültség tehát megvolna, de hiányzik a tájékozottság s ennek minél hamarabb való megteremtése érdekében írom jelen nyílt levelemet is. Mit ér a lelkesedés, ha nem tudjuk azt táplálni, ha nem tudjuk a kiadott programpontokat kellően megokolni, begyőzni?

Meg kellene mutatni, hogy a keletkező párt nem csak a nép hite és erkölcsi védelmére akar kelni, hanem az anyagi jólét és virágzás módját is keresi. A t. szerkesztőségnek olyan összeköttetései vannak, hogy mindkét indítványom rövid időn belül öltethet s akkor a mi szent ügyünk diadala el nem maradhat.

Hazaifas üdvözléssel vagyok a tekintetes szerkesztő urnak

kézszolgája
Kalandoz János.

Középbácska, 1894. okt. 17.

Eddig az ország minden részéből hozánk érkezett számos magánlevélből tudtuk, hogy széles e hazában élénk viszhangot keltettek azon eszmék, melyeket Zichy Nándor gróf a „Fejérmegyei Naplóban“ közölt cikkeiben, valamint a kath. nagygyűléseken és a főrendiházban elmondott beszédeiben kifejtett. A fent közölt nyílt levélből immár azt az öröndetes meggyőződést merítjük, hogy a „Fejérmegyei Napló“ a maga elé tűzött szerény hatáskörön, a dunántúli megyéken s első sorban Fejérmegye határain kívül is lelkes híveket szerzett politikánk-nak, törekvéseinknek. Ime egy Délmagyarországon, a Bácskában szervezkedő párt teljes bizalommal fordul hozzánk és vezérünk-től, Zichy Nándor gróftól kéri, reméli, várja azon program végleges megállapítását, mely nagy körvonalaiban már is létező, hivatva és alkalmas legyen vállvetett, lelkes együttműködésre' összetömöríteni mindazokat, kik a liberális rendszer megtörésére, a vallás védelmére és a haza és a trón igazi érdekeinek önzetlen előmozdítására törekednek.

Ebben az értelemben köszönettel fogadjuk az érdekes és hasznos felszólítást. A mi azonban programunk végleges megállapítását illeti, nézetünk az, hogy a programok nem a vezérek agyában születnek. A programoknak az életből, a nép szellemi és anyagi szükségleteiből kell kifejlődniök. A mi programunk tovább terjesztését várjuk és reméljük a *katolikus köröknek* Budapesten tartandó *kongresszusától* és a *fejérmegyei kath. nagygyűléstől*, mely utóbbira ezennek délvidéki elvbarátainkat is meghívjuk.

Mozgalmunk ezen két megnyilatkozása, ha talán nem is mindenben, de abban egészen biztosan fog elegend tenni, a mi a köz-kívánságnak ma megfellelhet s minek a jelen viszonyok közt elegend tenni lehet. Szerk.

— A képviselőház feloszlataása.

A „Pesti Hírlap“ tegnapi száma vezérekben foglalkozik a „Fejérmegyei Napló“ múlt csütörtöki számában közölt s politikai körökben nagy feltűnést keltett azon hírrel, mely szerint a képviselőház még a télen fel fog oszlatatni s hogy ennélfogva téli választásoknak néz elébe az ország. A kormányhoz tudvalevőleg közel álló „Pesti Hírlap“ megáfőlni igyekszik hírünket, de egyetlen egy argumentumot sem hozhat fel ellene. Ez a körülmény, valamint azon

tapasztalati tény, hogy mindaz, a mit a kormány hivatalos és félhivatalos lapjai eddig megáfőltak, mégis megtörtént, ez a tény is eltekintve többi nyomok okainktól, feljogosít bennünket arra, hogy a képviselőház feloszlataásáról szóló hírlunket egész terjedelmében fenntartsuk egyben arra buzdítsuk elvtársainkat, hogy szervezkedjenek, nehogy a téli választások esetleg készületlenül találják.

A difteritisz és annak serummali gyógyítása.

Az orvosi tudomány haladása ma már kétségtelenné teszi, hogy a difteritist bacillusok okozzák, miből önként következik, hogy az egyes megbetegedéseknél a kór ismérésére biztos támpontot csakis a bakteriologikus vizsgálat megajtése adhat a mennyiben más kór esirók (microbak) is idéznek elő hason kinésű megbetegedéseket, melyeknek azonban lefolyása rendosen igen enyhe.

Ki van mutatva az is, hogy néha egészeségyennek torkában is difteritisz-bacillusok léteznek, melyek veszélyessége csak akkor lép fel, ha a nyákhártya szövetebe jut, hol a szaporodás rohamosan történik. Továbbá ki van mutatva, hogy nem a bacillus, mely a megtámadott helyen tenyészik a veszélyt hozó, hanem azon mérges váladék, melyet a bacillusok termelnek, s mely a vérbe jut. Ezt a váladékot toxinnak hívjuk.

A difteritiszben szenvedő beteg a torok, vagyis a megtámadott hely feltisztulása után, legtöbbször ragályzó képességét egy-két nap alatt elveszti — de többször előfordul, hogy az hetekig, de sőt hónapokig is fennmarad.

A fertőzések leginkább a betegelő vagy beszenyvezett ruhák s az ápoló személyzet-tel való vigyázatlan érintkezés stb. által történhetnek. Nagyban elősegíthetik a bajtovaterjedését egészeségtelen lakások, tisztátalanság, zsúfolt iskolák s maga az időjárás nedves, esetleg ködös volta. Hogy mily üdvös védekezés a száj s torok naponta többszöri tisztázása — öblögetése, mire gyonje sósvíz is megfelel, eléggé nem ajánlható, nem különben a nyak edzése.

Nem is szólva a nagyközönségben, nem ritkán található visszass gondolkozásról, miszerint az orvosnak az övrendszabályokról adott tanácsait zaklatásnak tartja s kijátssza, főleg az elkülönítést és a beteggel való közlekedést, mi által a bajtovaterjedése folytán keserűen lakol.

Az orvosi tudomány az újabb időben serényen dolgozik, hogy e betegségtől az emberiséget lehetőleg megóvja, mely az orvosra nézve is a tehetetlenség legnyomasztóbb tudatával nöhezedik.

Mély tudományu kutatásnak kell elis-

mernünk azon eredményt, melyre Behring a serummal kísérletezés folytán jutott a difteritis gyógykezelése céljából.

Azonban ha valahol, ugy épen ezen nem kuruzslás és titkos szor koretébe tartozó felfedezésnél következetes tudományos kísérletezés és az elért eredmények józan elbírálása, értékeknek biztos mérlegelése ugy az orvosi karra, mint a nagy közönség jól felfogott érdekében föltétlenül kívánatos; és ép azért a jó úgynök a lehető legrosszabb szolgálatot tesz a napi lapok feltűjt hasábjai, melyek folytán az emberek ugyis optimizmus felé hajló tulajdonsága magával ragadja s mintogy hajtja a szakembereket is nem engedve időt a nyugodt józan következtetések és tapasztalatok megfontolására.

Igy olvashatjuk egyik lapban: „Halálos vétket követ el az orvos, ki difteritissel azonnal be nem fecskezendő serumot” mit a közönség olvasva támad az orvosra, vádol és itél egyszerű — pedig e szer még czideig a kutató tudomány és nem az általános gyakorlaté, csak egy lépés előre azon irány felé, melyen a siker tán elérhető lesz.

Hogy a szakemberek nagy többsége tartózkodó állást foglal el ezen vívmánnyal szemben, eléggé indokolja magában azon nagy kudarc, melyet alig pár évvel előbb Kochin aéra okozott, mikor a leghirnesebb emberek is tévedésbe estek, a nagy közönség pedig tombolt, a mire a naponta megjelenő lapok kövér betűi és csodával határos közleményei juttatták. De még az orvosi journalistikában is csak az utolsó évtizedet véve egész seregét találjuk azon szereknek, melyekre egy-egy szerző megesküszik, hogy minden esete meggyógyult tőle s ma e szerek mindegyikére a feledés fátyolát borítjuk.

Főleg Rouxnak eddig megejtett „serummal” kísérletei, ki négy év óta gyűjti tapasztalatait e szer gyakorlati eredményeit illetőleg, még mindig a biztonság hiányát nélkülözik s a kísérletek nagyobb körbeni folytatását szükséglik, mi eléggé bizonyítja, hogy a difteritis betegségnél használt kezelési módszer elbírálása mily nehéz és mily számos tényezők befolyásolják az elért eredmények értékét.

Nézetem szerint a serummal elérhető

biztos eredmény elbírálására egyedül a legalkalmasabb módszer lenne, ha a járvány-lepte közönségben vagy vidéken tudományos megfigyeléssel párosult kezelés mellett használnának e szer s pedig az egyenlő viszonyok között és egyenlő időben, egy része a régi módszer mellett, másik része serummal és az így elért statisztika fogná tisztá képet mutatni ezen szer gyógyértékének.

Ezen említett kísérletezési mód annál inkább kívánatos, hogy az eredmény elbírálásán tisztán álljunk, mivel maga Behring a föltaláló mondja, hogy a serum gyógyhatása a difteritis kezdeti szakában alkalmazva hozza meg a kívánt eredményt.

A kísérlet tevésekre megnyugtató azon biztos tapasztalat, hogy a gyógyszerum befelekedése ártalmatlan s így oly esetekben is igénybe vehető, hol csak gyanu van difteritissre.

Tagadhatatlan, hogy az eddig megejtett és egyesek által közölt vizsgálatok a halálozási perezentnok több mint fölövel csökkentését jelontik, mi minden esetre már nagy haladás ama gonosz betegség korlátozására, ha ezen eredmény minden körülmények között bovalik, melyre azonban még a megejtett kísérletek korántsem elégségesek.

Összegezve a „serumról” az ideig megejtett vizsgálatok eredményei, mondhatjuk, hogy ezen felfedezés megnyugtató bizalmat nyújt azon reményhez, hogy a difteritis lehetőleg biztos gyógyíthatására sőt fellepítésének megakadályozására egy nagy lépéssel jutott most az orvosi tudomány előre, mely lépés következetes és biztos adatok és cáfolatlan kísérleteken alapul.

Dr. Major Ferenc.

A körmendi mandátum.

(z) A Zichy Hermann gróf lemondása következtében megüresedett körmendi mandátumra még nincs jelöltje a kormányznak. A „Vasmenyi Lapok” tegnapi száma közöl ugyan valami felhívásfölt, melyben szörnyen ajánlja Eötvös Loránt b. kultuszminisztert s arra figyelmezteti a körmendi választókat vallás-, nemzetiség- és rangkülönbség

nélkül, ne szalaszszák el az alkalmat, hanem fogják meg a minisztert képviselőnek, mert Eötvös br. ilyen meg amolyan lángész, hazafi és államférfi és mert egy miniszter megválasztása a kerüllet érdekében fekszik. Itt tehát valóságos miniszterfogással van dolgunk. A körmendi választó polgárok politikai érettsége örökre meg volna bélyegezve, ha vakon követve a megvásárolt kormánykor-tesek szirándalait, csak azért választanák meg Eötvös bárót, mert miniszter.

Szerencsére azonban Eötvös báró kijelentette, hogy nem fogadja el a jelöltséget és így a vas megyei liberálisok kénytelenek megelégedni egy miniszterképviselővel, Fesetich Andor gróffal. Körömben egy kormánypárti képviselő egyáltalában lehetetlen. A körmendi kerüllet választói jelenleg két pártba szakadtak. A függetlenségi párt, mely 1892-ben 700 szótöbbséggel választotta Zichy Hermann, az egyházpolitika következtében egy kissé meggyöngült s a kik ott hagyták, azokhoz csatlakoztak, a kik tekintettel a jelen politikai helyzetre, egyik pártához sem csatlakoznak, hanem pártönküli programmal öhajtanának képviselőt választani.

Éz utóbbi párt nagyjából a katolikusokból alakult. A katolikus papság élen Batthyány István gróffal s a vas megyei katolikus kör elnökével, Batthyány Béla gróf, Zsibrik Kálmán s más kisebb-nagyobb földbirtokosok, szóval a vidéki intelligencia jelentékeny része, valamint a katolikus vallású választók jó része. egyezőval az előbbi kormánypárt zöme a jelenlegi radikális kormányval szemben határozottan ellenzéki álláspontot foglalnak el s a képviselőház pártönküli képviselőinek irányzatát követik.

Ezen párt legujabban Bay Lajos biharmegyei földbirtokos jelöltséget hangoztatja s ha Bay — a mi valószínű — állást foglal a felekezetiélküliség ellen, különösen ha a kongrua rendezése és a kath. autonomia behozatala igazi hívének valja magát, akkor megválasztása nem tartozik a lehetetlenségek közé. A döntés különben a kerülletnek függetlenségi evangélikus és református választók magatartásától függ. Ha ezek nem követik a felső-örök példáját, egy kormány-

TÁRCA.

XIII. Leo pápánál.

A „Fejérmegyei Napló” számára

írta dr. Verner Adolf

Augusztus 22-én indult társaságunk Olaszországba azon tanulmányutára, a melyt a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendezett. Az út főcélja a klasszikus ó-kor műenkeinek tanulmányozása volt s így utunk sulypontja Rómára esett, a hol két hétig tartózkodtunk. A ki valaha megfordult Rómában s tudomása van a múkircesek azon végtelen gazdagságáról, a melylyel az örök város a tanulmányozónak kínálkozik, első pillanatra belátja, hogy két hét Rómának tanulmányozására nagyon kevés. Nekünk tehát minden pillanatot föl kellett használnunk, ha csak némi részben is meg akartunk felelni utunk céljának. E tanulmányokat most mellőzöm s lesz talán még alkalmam a „Fejérmegyei Napló” t. olvasóinak oról másko. beszámolni, most csak szent Atyánk miséjét akarom leírni, a melyen szerencsénk volt jelen lehetni s az audienciát, a melyben a sz. mise után részesültünk.

Mihelyt Rómába érkeztünk, mindjárt megkezdettük a nagykövetség utján kísérleteinket, hogy Ő szentsége elé juthassunk. Megvallom, nem igen biztunk kísérleteink sikerében; annál inkább örültünk tehát, mikor megkaptuk a névre szóló engedélyt, hogy szeptember 2-án vasárnap 8 órakor jelen lehetünk szent Atyánk miséjén házi kápolnájában.

Már reggel félnyolcekor ott voltunk a Klemens-féle teremben, a melynek szomszéd-

ságában van a pápa házi kápolnája. Előbb azonban a svájci testőrök során kellett áthaladnunk, a hol mindenütt előkérték a megnívónkat.

Lassanként összegyülekeztek a misére hivatalosak. Ott álltak egy nagy csoportban a kanadaiak, mintogy százötvenen, férfiak és nők vegyesen néhány pap vezetése alatt. Areakon, szemörkben álltatt, meglátásokat rajtok az a nagy lelkesedés, mely őket messze hazájukból idehozta az örök városba. Egy másik csoportban állottunk mi, magyar tanárok, tizenheten (közük tizenkét szerzetes) s távolabb franciák vagy százan.

Minden arcon komoly áhitat, mindenfelé sötét színek, csak a svájci testőrök festői ruhája válik ki, a kik alabárdosan állnak őrt a házikápolna ajtajánál s megmegerillan fegyverök a nap fényében.

Nyolce óra. Egyszerre mozgás támad s a tömeg eleje megindul a kápolnába.

Itt három csoportba rendeztek el bennünket: a kápolna első részét a kanadaiak foglalták el, mert első sorban ezeknek szólt a pápa miséje, a közepén mi foglaltunk helyet s utánunk a franciák.

Alig volt időnk elrendezkedni, mikor az oltár mellett föllebbent az ajtó függönye s megjelent XIII. Leo pápa, udvari és nemes testőrök kíséretében. A pápa öreg, megtört meghajlott alaknak látszik, de szemében ifju tűz ragyog, arcán fenség honol. Ez volt az első pillanat benyomása; a második pillanatban már térdreborultunk, hogy áldását fogadhassuk.

A pápa ezután térdelőjéhez ment s elvégezte mise előtti imádságát. Főlig hangosan mondta az ima szavait anyyi érzéssel,

hogy az ember akaratlanul is megindult. Imáját olvogézvén, fölfőtöködött s két pap segédkezése mellett megkezdte miséjét. S mintha most egészen megváltozott volna. Alakja, a mely az előbb görnyedt volt, most kiegyenesedett, egész könnyűséggel mozgott és hajtott tédert, ugy hogy minden térdelésnél az oltár követ érintette térdé. Tisztán, víkiagosan érzelenről áthatottan ejtette ki a szent mise minden szavát s minden szava, minden mozdulata áhitatra gerjesztő volt.

Szent miséjét olvogézvén, levetette mise ruháit s ujra imádsámozához ment. Térdre borult, arcát zsobkendőjébe temette s ugy végezte a hálaadást s ugy hallgatta végig a szent-mise áldozatot, a melyet egy püspök mutatott be az Urnak. Magindító volt őt így látni! Föl sem emelte fejét, meg sem mozdult egész mise alatt, ugy belemérlt szent érzelmeibe.

Ezután az oltár elé tették szókét s megkezdőgött az audiencia. Először a kanadaiakat fogadta. Egy püspök föl vezetők, a ki franciául mutatta be őket s a pápa sokáig elbeszélgetett velök. Arca, a mely a szent-mise alatt majdnem komor volt, most szolid lett s a mint lehajlott, hogy az előtte térdelővel beszélgeszen, csodálatos báj és kedvesség ömlött el rajta.

Majd miránk került a sor. Mikor jelentették neki, hogy a magyar tanárok akarják bemutatni hódolatukat, felragyogtak szemei. Elője térdeltünk sorba s ő elbeszélgetett velünk. Mindegyikhez volt valami nyájás szava; kérdősködött utunk célja fölöl, hol tanítunk, mit tanítunk etc. Egy fiatal társunknak arcát megsimogatta s bámult

párti jelölt megválasztása teljesen ki van zárva.

A fődolog mindenesetre az, hogy a kör-mendi kath. választók összetömrüljenek, véglegesen szervezkedjenek és arra törekedjenek, hogy a választásnál az ő akaratjuk is érvényesüljön.

BELFÖLD

— **Nők az alkotmányban.** A nemrég megindult „*Politikai Hetiszemle*”, melynek szelleme nem tagadja meg, hogy szerkesztője Székely Sámuel, valamikor a „Budapesti Hírlap” munkatársa volt s ennél fogva a páros napokon konzervatív, a páratlan napokon meg liberális, tegnapi, okt. 21-diki számában „Egyházpolitika és az udvar” c. alatt a következő *mesével* traktálja türelmes olvasóit:

„... az udvari hölgyek sorában az esyházpolitikai javaslatok támogatói közé tartozik Ferenczzy Ida csillag-keresztes udvari hölgy, a királyné ő felségének felvasónője és társalkodónője, a ki a királynénak immár 25 éve közvetlen közelében él és a legtöbbször bizalmát és szeretetteljes vonalmát bírja. Ez a nagymivólságú, kitünő elme és kedélybeli tulajdonságokkal, különösen pedig nagy (!) szívvel megáldott udvar-hölgy, ki köznemes osztályból származva a legmagasabb (!) bizalmi és udvari állásra emelkedett, mint értesülünk, valóságos propagandát csinált az udvarnál az egyházpolitikai javaslat mellett és sikerült is neki gyöngéd kezeivel eltávolítani (!) azokat az akadályokat, a melyeket a nemzet szívverésétől (?) és igaz (?) érdekeinek ismeretétől legtávolabb (??) álló udvari személységek (csak személységek és nem öltőságok, mert nem kell nekik az egyházpolitika. Szerk.) az egyházpolitikai javaslatok szentesítése elé gördíteni megkíséreltek.”

— **A második tárgyalás.** A főrendiház egyesült hármass bizottsága a képviselőház üzenetét a vallás szabad gyakorlatairól és a zsidók recepciójáról szóló törvényjavaslatok tárgyában valószínűleg november 2-án fogja tárgyalás alá venni és így a főrendiház november hó első napjaiban lesz azon helyzetben, hogy a két törvényjavaslatot újra leszavazza.

azon, hogy ily fiatal s máris tanít. (Tanu iuvenis et iam docet!)

A benecésektől azt kérdezte: „*Quomodo valet Vaszary?*” s mikor azt felelték rá: jól, ezeket mondotta: *Sed est in augustiis et cum eo omnes Hungari.* (De szorongatott helyzetben van s vele együtt minden magyar.)

Arca e szavaknál elborult, mintha eszébe jutott volna neki az a sok szenvedés, az a nagy küzdelem, a mely az anyaszent-egyháznak Magyarországon osztályrésztül jutott az egyházpolitikai kérdésekkel.

Végül még egyszer megáldott bennünket. A kitárt ablakokon beözönlő nap-sugarak megaranyozták szelid arcát s a mint álásra emelté kezét, mintha ott ragyogott volna feje fölött a szentek glóriája.

Boldog érzelmekkel eltelve hagytuk el a Vatikánt s pár óra emléke egész életünkön át meg fog maradni, hogy erősítsen bennünket a hit-, remény- és szeretetben.

Aforizmák.

A műveltség a léleknek legszebb ékszere. Olyan az, mint a csiszolt gyémánt; bárminő megpróbáltatásnak legyen kitéve, rozsdát nem kap. Épp azért értéke nagy, megfecsékelhető meg ott is, hol a természet mostoha volt a külső bajjának.

Légy erkölcsös! Sarkpontja ez minden tetteknek. Támadói, ha vannak: mester légy a türelemben; ez előz téled minden aggályt, kételety, fondorkodást, ármányt; megvilágítja utad a nagy jövőre fel, a hol a boldogság lelkednek megnyugvást szerez. *Békefi István.*

— **Szép kilátások.** Föltéve, de meg nem engedve, hogy a polgári házasság megnyeri a legfelsőbb szentesítést, ezen jövődoheli törvény végrehajtásának egyik elengedhetetlen követelménye egy másik törvény, mely a *házassági eljárást* „szabályozza”. Az erre vonatkozó javaslaton hír szerint erősen dolgoznak az igazságügyminiszteriumban. Már most feltéve, de ismét meg nem engedve, hogy a kormány megéli az 1895–97-iki országgyűlés szabályszerűségét, egy liberális politikai betiszemle szerint alapos kilátásai vannak a kormánynak arra, hogy ezen országgyűlésnek még hátralevő másfél éve „nagyrszben a főrendiház izenetei feletti vitákra feccsereleik el, Ezenkívül hátra van még ezen másfél évi időszak alatt három költségvetés letárgyalása, ugy, hogy egyhamar ennek a házassági eljárásról szóló törvényjavaslatnak letárgyalására alig lehet időt szakítani”. A mi információink ezzel teljesen egybehangzanak s így a polgári házasság még akkor is agyon van ütve, ha a kormány nem fejezi be földi pályafutását 1897 előtt. Szegény Wekerle-kormány!

KÜLFÖLD.

— **Ausztria.** A N. Fr. Pr. tegnapi száma a következő és ránk magyarokra nézve is érdekes hírt közli: „Az osztrák vallás és közoktatásügyi miniszterium felkérte a magyar képviselőház elnökét, Bünyffy bárót, bocsássa a miniszterium rendelkezésére a magyar országgyűlésnek az egyházpolitikai javaslatokra vonatkozó összes iratokat, a vezetése a kormányjavaslatok eredeti szövegét, valamint a bizottságokban eszközölt módosításokat s az ezekről szóló jelentéseket. Bünyffy báró már eleget tett ezen kérelemnek s az illető iratok legközelebb küldetnek meg az osztrák kultuszminiszteriumnak.” „Ugy látszik — jegyzi meg a magyar kormánynak időzött bécsi lapja — hogy most ezen javaslatok parlamentáris letárgyalása után Ausztria intéző köréiben is élénken érdeklődnek e javaslatok iránt.” Ugy látszik — jegyezzük meg erre mi — hogy ezek a javaslatok nincsenek még parlamentáris módon letárgyalva, és bizonyos hogy az osztrák intéző körök érdeklődése a magyar egyházpolitika iránt minden, csak nem jóakaró érdeklődés.

— **A haldokló cár.** Egész Oroszország, egész Európa, az egész világ izgatottan várja, a mi már elkerülhetetlen: az orosz cár halálát. A cár halálhíre, mint ezt már táviratban jelentették, már szombatban érkezett Londonba és Berlinbe, de ezt a hírt csakhamar megcáfolták. Az igaz, a cáfolat ugy hangzott, hogy minden pereben várják a katasztrófát. A cár betegsége Sacharjin orvos szerint rák és nem operálható, legújabb pedig az a nem is valószínűtlenné hangzó hír terjedt el, hogy a cárt a nihilisták *megmérgezték*. A cárnét férjének állapota annyira megrendítette, hogy szellemi állapota zavarodottságot mutat. A cárnő álmatlanságban szenved és vonakodik ételeket és italokat magához venni. Livadiából jelentik Londonon keresztül, hogy a cár halálhírének hivatalos közlését meg fogja előzni M i k l ó s nagyherceg trónörökösnek A l i e o hesszeni hercegnővel való egybekelése. A cár halála bizonytalan helyzet elő állítja Európát. Sándor cár mint uralkodó nagyban mozdította ugyan elő az orosz propagandát mindazonáltal óvakodott az európai békét megzavarni. Jelleménél fogva irtozott a háborútól s ezen szempontból tekintve, Franciaországgal való szövetezése nem tekinthető a békefenntartó hármass szövetség ellen irányultnak, sőt egy évvel azelőtt feltűnően kezdett közeledni, különösen a gazdasági és kereskedelmi politika terén Ausztria Magyarországhoz és Németországhoz. Legutóbb a Vatikánnal is lépett érintkezésbe, a célból, hogy az orosz hatókatok viszonyait tisztázza.

Igaz, az orosz katolikusok üldözése egyre tart, de biztossá lehet venni, hogy ez, az üldözés a cár tudta és beleegyezése nélkül történik. A cár uralkodásának végső konkuziója egyáltalában az, hogy. III. Sándor cár az európai béke oszlopa sőt egyedüli fentartója volt s halála esetleg a béke halálát is jelenti, mert utódjáról, Miklós trónörökös-ről nem tudja senki, milyen politikát fog követni.

TÁVIRATOK.

Udvari fogadó estély.

Budapest, okt. 22. (Ered. táv.) A tegnapi fogadó estélyen jelen voltak József és József Agost főhercegek, Klotild (sárga brokát ruha) és Mária Dorottya (fehér atlass ruha) főhercegnők, Vaszary bitoros hercegprimás, Zichy Nándor Nádasdy Ferenc, Esterházy Miklós Mór és Cziráky Antal grófok, a kiket a király a cerele alkalmával hosszabb megszólításokkal tüntetett ki.

A második tárgyalás.

Budapest, okt. 22. (Ered. táv.) A főrendiházi vita az egyházpolitikai javaslatok két utolsója felett, mint a kormánykörökben tervezik, csak akkor fog kezdődni, ha a már elintéztett három javaslat a legfelsőbb szentesítést már megnyerte. (Hátha akkor sohse lesz meg a második tárgyalás? Szerk.)

A körmendi mandátum.

Szombathely, okt. 22. (Ered. táv.) Körmenden tegnap mintegy 1000 választópolgár értekezletet tartott, melyen E ö t v ö s br. kultuszminisztert kiáltották ki képviselő-jelöltnek. *Az értekezleten a függetlenségi párt vezetőemberei is jelen voltak s beválasztattak a végrehajtó bizottságba.*

A beteg cár.

Szt.-Pétervár, okt. 22. (Ered. táv.) Livadiából ideérkezett jelentések szerint a cár állapotában tegnap némi javulás állott be.

Előlékzuletek a kath. nagygyűlésre.

A székesfejérvári katolikus nagygyűlés iránt, mint szélesebb körben mutatkozik az érdeklődés. — Kiváló örömmel konstatáljuk, hogy első sorban is a helybeli és vidéki intelligencia független eleme tömörül zászolunk alá. Ebben nem kis része van azon nemtelen támadásoknak, a melyeket a liberális lapok már hónapok óta intéznek lapunk és annak vezéreire ellen.

A folyó hó 28-án tartandó választmányi ülés, már magában véve is érdekes előképe lesz a nagygyűlésnek.

Korántsem higgye valaki, hogy az ezután tartandó kath. gyűlések bármiben is a tényleg fennálló törvényes rend és állapotok megzavarását előzzák. Nem, azok csak a németországi kath. gyűlések példájára a kath. közszellem, és összetartás eszméjét akarják felébreszteni és egyszersmind a be-következtető újabb támadások ellen gondoskodnak preservatív gyógyszerokról.

A kath. nagygyűlés irodája, már serényen munkálkodik az összehalmozódott teendők lebonyolításán. *Az eddig beérkezett leveken már több mint 3000 szava:zó polgár jelentkeztett a gyűlésen való részvételre, pedig eddig még alig negyedrészük küldetett vissza.*

Ugy a vidéki, mint a helybeli választmányi tagok külön jegyzőkönyvi kivonatban értesítették megválasztásukról, melyben, nyomban a választmányi gyűlésre szóló meghívók is hozzácsatoltattak, azon meg-jegyzéssel, hogy ezen meghívók a

megjelenésnél a teremajtóban felmutatandók.

Magára a nagygyűlésre csakis előre váltott jegyekkel lehet bejutni, azért tehát a résztvevők figyelmeztetnek, hogy annak idején jó előre iparkodjanak az illető plebánosoknál jegyeiket kiváltani, mert e nélkül senki be nem léphet a nagygyűlés helyiségébe.

A mennyiben a résztvevők egy része a fedett helyiségekbe be nem juthatna, gondoskodva lesz arról, hogy a bonn tartott beszédek kívül is népszerű módon megmagyaráztassanak.

Vidéki tudósítónk eddigi jelentései szerint a katolikus gyűlés meggyezerte úszinte örömmre és bizalomra hangolta a kath. hívőket, és várva-várják azon pillanatot, midőn kath. hitokról komoly, magyar állampolgárokhoz méltó módon hitvallást tehetnek.

Az előkészítő bizottság holnap délután 5 órakor a kath. legényegylet helyiségében ülést tart.

Városi és vidéki hírek.

József főherceg Wörishofenben. Megirtuk már szeptemberben, hogy József főherceg még az ősszel hosszabb időre Wörishofenbe utazik, hogy ott Kneipp Sebestyént, a vizkurájáról híres plebánost konzultálja. A főherceg, mint bennünket most értesítenek, még e hó utolsó hetében utazik Wörishofenbe, a honnan csak november vége felé tér vissza Alesuthra. A főherceget udvari orvosa, dr. Bauer Antal kíséri Wörishofenbe.

Ipariskolai ülés lesz csütörtökön a 25-én délután 3 órakor a városházán.

Katonai altiszti iskolát akar moórott létesíteni a Székesfejérvárott állomásozó dzsidas ezred. Thurn gróf főhadnagy e hó 19-én Moórott járt és ezen ügyben tárgyalni kezdett a község előljáróságával. Végleges megállapodásra azonban nem jutak, minthogy a község által a legénység beszállásolására és az iskola helyiségül ajánlott Mahner-féle laktanyát a főhadnagy teljesen megfelelőnek nem találta, hanem e célra a piaci laktanyának a polgári iskola által még el nem foglalt részét óhajtották, amibe természetesen az előljáróság bele nem egyeztetett.

Az a bizonyos körlevél. A tegnapi postával vettük a következő sorokat: Hogy a székesfejérvári megyés püspök úr körlevelet bocsátott volna ki, mely szerint a katolikus iskoláknak nem szabad folyamodniok államsegélyért, alulírott mint hét osztálynak és ugyanannyi tanítónak igazgatója, kijelentem, hogy nekem afféle körlevélről nincs tudomásom, tehát ha afféle állítás csakugyan történt volna, azt mint otromba rágalmat visszautasítom. Bicske, 1894. okt. 20. Szarka Gyula plébános. — Vajjon mit szól ehhez a főispán ur meg a kir. tanfelügyelő ur! Hogy székesfejérvár tisztességes elemei mekkora felháborodással nézték az egyszerűen minősíthetetlen hajsztát, melyet a főispán ur sugalmazott sajtóorgánuma a megyés püspök ellen intézett, bizonyítja egy cikk, melyet Tóth Artur közöl ezen ügyről a „Sz. és V.” legutóbbi számában. Tóth Arthur érdekes cikkeből ezeket reprodukáljuk.

„Csak felbérelt erkölcsi nihilisták, a kozmopólitai hírlapírói brávdék és konzulesz politikai stréberek ékes tulajdonsága

az, hogy folytonosan azzal kérkednek, a mivel soha nem bírtak: az erkölcsi, hírlapírói és politikai becsülettel. — Csak e három parazita faj ékes tulajdonsága az, hogy a hatalom szolgáivá szegődve hivány támadásokat intéznek a katolikus egyház érei ellen, lerombolva a köztiszteletet, a tekintélyt, a hitélet alapelveit, sőt magát az Istenséget is, ha ez hasznukra válik. E népséggel szemben nehéz a harc, mert nincs mit veszteniök — csakis lángostorral lehet őket kiűzni a társadalom keretéből... Az ellenzéki politikától megvédtet hirlapok a liberalizmus cögere alatt máglyát emelnek mindazok számára, kik hivataluk, kötelességük avagy meggyőződésük alapján vonakodnak „a korszakot alkotó óriási egyházpolitikai vívmányok” bálványképe előtt térdet hajtani. Arcpírtó vakmerőséggel zsebelik ki a hiszékeny közvéleményt, jól tudván, hogy a hatalom örvényében gyakran elvész a legszentebb érdek is: a haza érdeke. Vajjon nem háborodik-e fel minden becsületos ember lelki-lete, tartozzék bármely vallásfőlekezethez, ha látja, ha olvassa e szennyes üzelmeket, melyek a liberalizmus álarca alatt a bérencollak uralmát jelentik? Csodálható-e, ha a katolikus hívek érzékenysége e mester-séges hajsza után a nyugalom helyett megtorlást követel?

A Vörösmarty-kör, hogy szellemi működését hathatósabban eszközölhesse, két szakosztályt alakított. Az egyik, a társadalmi és irodalmi szakosztály társadalmi irodalmi és közművelődési kérdésekkel foglalkozik s ezért felolvasások, társas estélyek, kirándulások, történelmi kutatások rendezését, valamint városi közönyvtár és megyei muzeum felállítását, végül pedig a magyar nyelv terjesztését a megye területén tett feladataitá, míg második a szépművészeti szakosztály hangversenyek, zene-és műkedvelői előadások és a körülményekhez képest művészeti kiállítások rendezésével fog foglalkozni. A Vörösmarty-kör most felhívást tesz közzé, melyben felszólítja az érdeklődőket, hogy a szakosztályok pártoló tagjai közé lépjenek. Mi a kör mozgalmát csak helyeselhetjük és őszintén óhajtuk, hogy a két szakosztály mennél üdvösebb működést fejtsen ki.

Hivatalvizsgálat. Dombrády Nagy Gyula székesfejérvári csendőrszázados f. hó 16. és 17. nappján a moóri csendőrségi őrs hivatalát megvizsgálta és mindent a legjobb rendben talált.

Templomszentelés. Az új sárbogárdi templomot, melyet a vallásalap a megyéspüspök, a káptalan és a hívek hozzájárulásával épített, f. hó 28-án fogja Steiner Fülöp püspök ünnepélyesen felszentelni. A templom számára készült harangokat holnap, kedden szentelti fel a püspök a budapesti szeminárium templomban. A templomot, mely gót stílusban épült, Saý Ferenc helybeli műépítész tervezte és építette.

A városi tisztviselők fizetés rendezése. Diebolla György városi bizottsági tag a „szervezeti szabályrendelet”-ben foglalt tisztviselői fizetésrendezéssel szemben kisebbségi javaslatot terjesztett a város bizottsága elé mely javaslatban a tisztviselői fizetések alapjául a korpótlékok veszi. A javaslat méltatlanságra még vissza fogunk térni.

Gyilkosság. Szabadbattyánban Kie Istvánt Kis Ferenc néhány nap előtt feje szúrta. Kis István tegnap a sebkezelésben meghalt. A vizsgálat és boncolás eszközlése végett Keszán Izidor, törvényszéki bíró, dr. Ligeti József törvényszéki orvos és dr. Trummer Gyula ma Szabadbattyánba utaztak.

Felült vesztegető. E hó 14-én történt a polgári-katárban, hogy Braun Antal polgári lakost egy csendőri járőr tetten érte midőn kocsin haladva három felugrott nyulra két lövést, tett do nam talált.

Miután Braun sem vadászati, sem fegyverengedélyvel nem bírt, a büntetésül való fel-lelmében a csendőri járőr akarta megvesztegetni s neki 8 frotot ígért, hogy hallgasson. A derék csendőri a helyett Braunt a székesfejérvári járásbírósnak, a kihágásért pedig a közigazgatási hatóságnak jelentette.

Utcai csődület. Nagy utcai csődület: keltekezésszombaton este a Nádor-utcában, a rejtélyes módon meglopott Reichard Már ártákos ájlete előtt. A csődület oka az volt, hogy Reichard Zseli Jure helybeli laposkesztőt és virilitást bot hitánya miatt a kidobásához veszedelmesen hasonló módon kikomplimentirgata üzletéből — a ljeenet tanninak nagy meglepődésére.

Megcsipett rablónok. Megirtuk a mult héten, hogy e hó 10-én este ismeretlen tettesek betörték Sárosd községhezába s 180 frot biztosítási pénzt loptak az ott levő kasszából. A seregélyesi csendőrség azonnal megindította a nyomozást és csakhamar le-tartoztatta a rablónokat S z a d a i Wica és Zsuzsanna sárbogárdi nők személyében, kiknél a rabolt pénzből még 130 frot találtak. A csendőrség a rablónokat átadta a sárbogárdi járásbírósnak.

Ritkán marad el. Fejérvárott, de talán máshol is ritkán fér össze a civil és a katona. Vasárnap éjjel is behizonyította ezt néhány honvéd, a kik parasztlégynek társaságában itták a jó karcos mürcit Veisz Bernát malom-utcai koresmájában. A karcos csakhamar a fejékre ment s mind a két párt a saját elsőbbségét s az ellenpárt hitvány-ságát vitatta. Már-már tettlegességgé fajult a vita, midőn az éber rendőrség szétválasztta a két hadakozó pártot.

Egy aggyasztán öngyilkossága. Csaplár Mihály, Esterházy Miklós Mörice gróf csakvári uradalmanak főszámvevője e hó 16-án agyonlőtte magát. Az öreg, 70 éves férfi, aki mint 48-as honvédfőhadnagy végig küzdötte a szabadságharcot, évek óta gyógyíthatatlan betegségekben szenvedett. Szűnni nem akaró fájdalom kedélyét annyira elkeserítették, hogy embergyüllölővé lett. Mindenki tisztelte, becsülte, mivel azonban magába zárkozottan az emberek társaságát kerülte, senki sem szerette. A gazdag ember hírében állott öngyilkos nem aggyott hátra formaszereinti végrendeletet, csupán végzetes tet-tének elkövetése előtt írt néhány sort raj-zonnal egy cognacos üveg vignettájára, de ebből csak az öngyilkosság oka volt meg-tudható. Temetése másnap, f. hó 17-én ment végbe.

Ninos vásár riadalom nélkül. Tegnap délután nagy sürgés-forgás közepette, a mely a vásártérén a komédiások közelében ácsorgással fajult, rosszul járt Horváth sár-utcai eszmiadiának felöltött leánya, a mennyiben egy arra robogó paraszt-kocsi úgy oldalba lökte, hogy a leány eszméletle-nül össze rogyott. A segítség azonban nem maradt el s a leányt a Zichy-ligetben csak-hamar eszméltre hozták.

A Dömötöri országos vásár a mult évekhez viszonyítva nem volt kie-légítő, mert sem szarvasmarha, sem ló nem hajtattott fel elegendő mennyiségben. Lapunk lezártáig a vásáron eladott ló 908 drk szarvasmarha 1600 drb. sertés és juh 457 drb. A vásár loginkább a téli-ruha-kereskedők-nek kedvezett s lehet mondani ezek csinál-tók a legjobb vásárt. A zöldségesek panas-zkodnak, mert a zöldség-féle ugyszólván po-tom áron kelt. Nagyon kicsiny volt a ke-reslet a nagy kínálathoz képest. A dió nagy olcsó volt. Az eddigi években a dió-nak métermázsája 20–25 forint volt, most pedig 13 frot volt a legmagasabb vételár. Mint az eddigi vásárokon, ugy most is sok dolga akadt a rendőrségnek. Szorgos utánjárása folytán 21 egyén korült a körmei közé. Lopás tegnap déli 1 óráig 14 esetben fordult elő, azontúl ma délutánig egy sem. A tettesek már a rendőrség hártórájában ülnek.

Agancskiállítás nyílt meg szombaton Budapesten a vígadó egyik ter-mében. A megnyitásnál jelen voltak Fejér-

megye főurai közül Estorházy Miklós Móric gróf, Nádasdy Ferenc gróf és Trautenberg Frigyes báró. Az agancskiállítás bíráló bizottsága Trautenberg báró elnöksége alatt ugyancsak szombaton ejtette meg bírálatát és a nyílt vadászterületen lőtt szarvas agancsok közül a második díjat Nádasdy Ferenc gróf által kiállított s általa a mármarosmegyei Bruszturán lőtt 20 ágas agancsnak, az ötödiket ugyancsak Nádasdy gróf által kiállított 18 ágasnak ítélte oda. A vadaskörtekben lőtt szarvas agancsok közt a második díjat a Nádasdy Ferenc gr. által kiállított és Nádasdy Tamás gr. által Bakony-Nánán lőtt 12 ágas kapta. — Ertesülésünk szerint holnap a király, József és László főhercegek meglátogatják az agancskiállítást.

— **Tanító választás.** Ercsi községben augusztus 4-én Faigl István rendes tanítónak választotta az ottani iskolaszék. Mint-hogy azonban Faigl akkor még oklevéllel nem rendelkezett, a vármegyei közigazgatási bizottság szeptember havi ülésében a választást megsemmisítette s új választást rendelt el. Ezen új választás szeptember 30-án tartatott meg, mely alkalommal ismételtön és egyhangulag Faigl választották meg, ki időközben az oklevelet megszerelte.

— **Katonai árlejtés** tartatik szerdán délelőtt 10 órakor a helyben állomásozó katonaság élelmi szereire és lovak takarmányára vonatkozólag.

— **Véres szerelmi dráma** történt a szombat és vasárnap közti éjjel Ujpesten. Cserevny István sóskuti illetőségű kazánfűtő merőnyeletet követett el szeretője ellen, azután pedig magát ölte meg. Az eset részletei a következők: Cserevny István 26 éves kazánfűtő három hét óta közös háztartásban élt Kántor Zsuzsival, ki nemrégiben még egy újpesti rosszhírű házban volt. De a leány csakhamar megunt a viszonyt, pénteken otthagya Cserevnyt s visszament a házába, a hol előbb volt. Erre Cserevny főlgyújtotta a gyár-utca 19. sz. házat, a hol az asszony lakott, azután pedig szeretőjét ocsalta az újpesti temető-utca, a hol késsel rátámadott. Dühösen megszúrta a leányt, úgy hogy az eszméletlenül esett össze. Cserevny mikor azt látta: elrohant és kimont a körvasúthoz s hol lefeküdt a vágányokra a közeledő vonat elé, a mely keresztül ment rajta, úgy hogy kettészelte testét. Reggel felé találták meg holtan a vágányokon. A leányt csak könnyebb sebet kapott. Cserevny holttestét a budapesti törvényszéki orvostani intézetbe vitték. a leányt pedig otthon ápolják.

— **Öngyilkosság.** Karlberger Gyula gazdag magányzó szombaton sífoki szőlőjében agyonlőtte magát. Hogy mi vitte a földváron született és Fejérmegyében is ismellőtte Karlbergert arra, hogy a fegyvert maga ellen fordítsa, azt eddig nem lehetett meg tudni. Karlberger még csak 54 éves volt, 100.000 frtra rugó vagyonnal rendelkezett és családjával a lehető legjobb viszonyban élt. Temetése ma délután 4 órakor ment végbe Sífokon.

— **Zsebtolvaj.** Bakos Ignác helybeli földműves a vásár emlékére többet vett be a jóból, mint a mennyit kellett volna. A kínálkozó alkalmat sietett felhasználni Sumics György vincellér s midőn Bakos teljesen ázott állapotban a földön elfeküdt, Sumics kimozdította s a pénzt elvette. Ezt látván Horváth János kocsis, figyelmeztette, tegye vissza a pénzt Bakos zsebébe, mire Sumics a pénz felét Horváthnak igézte. Horváth azonban sietett jelentést tenni a rendőrségnek, mely Sumicsot csakhamar elcsípte s nála még 8 frtot talált.

Különfélék.

— **Az agrár szocializmus ellen** Békésmegyének e célból kiküldött bizottsága három évi előtanulmányozás után a követ-

kező segélyeszközöket ajánlja: A munkahiányon házi ipari foglalkoztatással és a gazdálkodási rendszer berterjeséssel tétele által kíván segíteni. Sürgeti a csatornázás, mezőgazdasági gyárak, és községi bankok és szövözetek létesítését, külföldi munkások helyett bennszülöttek alkalmazását, községi utadónak váltásgként való kivetését, az elagott és munkaképtelen munkásokról való állami gondoskodását, földműves egyletek megalapítását, a szocialista sajtó megrendszabályozását stb. stb. Egyről azonban megfeledezett a bizottság: a nép erkölcsös és vallásos irányban való vezetéséről és neveléséről.

— **Kossuth Ferenc** e hó 28-án elhagyja Nápólyt és Rómába megy megköszönni Umberto királynak azt a jóindulatot, melyet a Kossuth család irányában tanúsított. Rómából aztan Budapestre jön. Budapestben imponáló fogadtatásban akarják részesíteni exaltált nők és fiatal emberek. Különösen a rákospalotaiak ki fognak tenni magukért. Az asszonyok közül 30-an fehér ruhában fogják várni, a falu legényei pedig bandériumot szerveznek s úgy kísérik majd lakására Kossuth Ferencet. Mi ezt az entuziazmust nem értjük. Kicsoda Kossuth Ferenc? Nagy tudós, vagy állam férfiú-e? Vagy tette már valamit a hazáért? Bizony bizony vannak még sokan, a kik nem tudják, mit cselekesznek.

— **A dunántúli köznevelődési egyesület választmányja** Széll Kálmán elnöksége alatt a napokban ülést tartott. Az üresedésben levő alelnöki állásra Fenyvesy Ferenc orsz. képviselőt választották meg. Wlassits Gyula képviselő bejelentette, hogy ő Perlakon tagokat gyűjtött, kiktől 2253 frt tagsági díjat be is szedett. Az elnök indítványára az egyesület titkárát és Rákosi Jenőt megbízták, hogy a nem magyar vidékeken magyar képeskönyveket osztassanak ki és a vándorkönyvtárak szervezése ügyében javaslatot fogalmazzanak. A választmány kimondta, hogy legfőbb feladatának tekinti a Dunán túlról Amerikába való kivándorlás megakadályozását. A közgyűlést december hóban tartják meg Budapesten.

Szerkesztői üzenet.

— T. A helyben. Igaza van. A ki meg, akar tanítani másokat a parlamentáris vitaközönségre, az tanuljon meg előbb parlamentárisan írni. Különben erős a bizalmunk, hogy az illető testület majd mérsékre fogja tanítani azt a "parlamentáris" förfut. — Sütő Ferenc urnak, Budapest. A mint az illető hírből kitetszik, az ott nevezett Síról nincs az mondva, hogy székesfejvári illetőségű. Azon kívül nincs kiírva az illető S. keresztnéve s végül, mint hogy a S. név nem tartozik a legrikábbak közé, teljesen meg lehet nyugtatva. — P. R. Kassa. A lapot küldjük level helyett; Árgótol üdvözlétek.

Közgazdaság.

Wekerle legújabb stiklijé.

(z) A mezőgazdasági válságot ki okozta, vagy legalább is, ki mozdítja elő? Ezen kérdésre érdekes választ ad a következő esef. A képviselőház szombati ülésén Péchy Tamás, a ki azért lépett ki ez év elején a kormány-pártból, mert ottmaradását a politikai morállal összeegyeztethetlenné találta, interpellációt intézett a miniszterelnökhöz az idegen, különösen a romániai gabona beözönlése, a nagy malmok törvényszegő visszaélései s a kormánynak azon jogtalan kedvezményei ügyében, melyekkel csupán azok javára a gazdáknak millióit s a 40.000 kis molnárt a tönk szélére juttatja. Wekerle miniszterelnök azonnal válaszolt, de olyan módon, a mely bizonyossá teszi, hogy a kormány határozottan rászakaráttal viseltetik az ország mezőgazdasága irányában. Gúnyosan odavetette, hogyha az ellenzéken vannak olyan "politikai legények", kik az aggasztóan súlyos buzaárakat felfelé tudják hajtani, ám tegyék meg, ő erre nem képes. Kitészik a kormánynak a mezőgazdasági válság irányában tanúsított magartásából, hogy Wekerle Sándor a gazdasági ügyeket teljesen alárendeli fináncpolitikájának és hogy ezen fináncpolitikának

főcélja nem az ország pénzügyi helyzetének megjavítása, hanem az volt és ma is az, hogy megszerezze magának a hazát nem ismerő közpolitika nagytöke segítségét állam, és társadalomfelforgató tervét kivitelére.

Wekerle azt mondta Péchynek adotta válaszában, hogy a külföldi, nevezetesen a romániai buza behozatalára nézve olyan intézkedéseket tett, melyek következtében ez év őszén talán szeptembertől kezdve behozatali válság is, vagy csak elenyészőleg csekély a behozatal.

Ezt a kormánypart részéről nagy helyesléssel fogadott büszke kijelentést azonban még ugyanaznap fényesen megcáfolta egy a "Házdnak" hoz és a "Magyarország" hoz érkezett távirat, mely a következőképen szól:

Mohács, október hó 20-án. (Feltartott d. e. 11 óra 40 p.) Budapesti malmok és gabona-cégek, valamint oláh kereskedők rendelkezésére paponta tizenöt-husz uszályhajó indul Romániába. Eddig oláhországi Duna-menti Turn-Szeverintől Galatzig 300 uszály áll készen; melyek a hajóközlekedés beüzemlése előtt búzával megrakva Budapestre érkeznek.

Ezek után lehet-e komolyan venni egy minisztert, kinek szavait oly hamar követi a lesújtó cáfolat és a ki ily frivol játékot az a nemzet egyik legvitálisabb érdekével, a mezőgazdasággal?

— **A kormány pénzügyi tervét.** A Pol. Korr. jelenti budapesti forrásból, hogy a kormány 1895-re a Vaskapukölesön emittálását tervezi és pedig nem 3%, hanem 3%-os kibocsátásokban. Lelőttök előző emittálására erre a célra soha sem volt szándékában és teljesen ki van zárva. A fől folyamán a kormány törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjesztetni a szövözetekről s anketét fog összehívni az egyenes adók reformjának megvitatására. A pálinkára vonatkozó kereskedelmi monopólium életbe léptetése 1896-ra van tervezve. Látni való ebből, hogy a kormány szorgalmasan — tervez.

A legjobb s leghirebb gyártmányu

Schramm Kristóf-féle

padlózat-fénymáz

legkiünőbb es legtarosabb mázólo szerpuha padló számára.

VIASZK

KENŐCS

legjobb és leg

egyszeribb be

eresztő szer ke

mény padló szá

mára.

ECSETEK,

olaj és por fes

tékneimlak,

mázok s olajok

a legjobb minő

ségben s legjutá

nyosabb árban.

Mindenkor kapható

Ifj. Tógl Gyula

fűszer-, anyag- és festék-kereskedőnél Sz.-Fehérvárott (városháztár.)

— Arjegytek s minta kívánatra küldök. —

Ugyanott egy jó hából való fú tanulóul a zonnal felvétetik.

Coax (Pirszén)

I-ső rendű minőségben kapható métermázsanként

1 frt 80 krért

Bernstein és Káldor cég

tűzifa-, kőszén- és pirszen-raktárában

a vasuti indóház mellett.

Kívánatra a szállítás egyformán töltve — zsákokban is eszközölhetők.

Megrendelések elfogadtatnak az irodában *pulotai ut* 74. sz. Telephon

51. szám. Weisz Géza ur üzletében városház-tér, Günsberg Krisztina

k. a. dohánytőzsdéjébe. Kossuth-utca.

Vasuti új menetrend!

Ervényes 1894. évi szept. hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.

Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.

Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.

Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 27 p.

Délután 5 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 7 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul

Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 10 p.

Este 9 óra 25 perczkor indul

Székesfehérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.

Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.

Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

TUDÓSÍTÁS!

A

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

szerkesztősége, kiadóhivatala és

KÖNYVNYOMDÁJA

SZÉKESFEJÉRVÁR

SZENT-ISTVÁN-TÉR I-SŐ SZÁM.

A FŐTEMPLOM MELLETT.

Hirdetések a lap részére, valamint mindennemű

könyvnyomdai munkák

fölvételnek és igen olcsó áron tisztán készítettnek.